

## MARIBORSKI

Cena 1 Din

## VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455  
 izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik  
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš  
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

## Društvo narodov stori svojo dolžnost

Vse članice Društva narodov razen Avstrije, Madžarske ter neustrahovane Švice za izvajanje sankcij - Besedilo resolucije - Odbor za sankcije se je danes sešel k prvi seji

## Avstrija, Madžarska, Švica

ŽENEVA, 11. oktobra. Včeraj se je nadaljevala dopoldne in popoldne seja plenuma Društva narodov, na kateri so posamezne države po svojih delegatih zavzemale stališče do predlogov sveta Društva narodov glede uvedbe sankcij proti Italiji kot napadalki na Abesinijo. Predvčeršnjim sta se proti sankcijam izrekli Avstrija in Madžarska, včeraj pa je izjavil delegat Švice Molle, da Švica sicer sprejema sklep Društva narodov in ga odobrava, se pa v praksi izvajanju sankcij ne more pridružiti, ker bi to pomenilo kršitev večne švicarske nevtralnosti. Italijanske delegat baron Aloisi je ostro kritiziral postopanje Društva narodov, nastopil proti sankcijam in zahteval nasprotno, da se Abesinija izključi iz Društva narodov in sklene nad njo mandat. Odgovoril mu je zastopnik Anglije lord Eden in utemeljeval v svojem govoru stališče Anglije, ki je dovedlo do zahteve sankcij.

## Vsi ostali za sankcije

Z napeto pozornostjo se je pričakovala izjava francoskega predsednika in zunanjega ministra Lavalja, ki je v veliki hiši, ki je nastala, izjavil, da sprejema Francija sklepe Društva narodov in se torej izjavlja za sankcije, da si še vedno upa, da bo mogoče nadaljevati diplomatska pogajanja in še doseči sporazum. Za njim je vstal jugoslovanski delegat Purić, ki je v imenu male antante odobril sankcije. Isto je storil v imenu balkanske zveze grški delegat Maksimos. Sledili so govori sovjetskega delegata Potemkina in drugih, ki so se vsi izjavili za sankcije. S tem je plenum Društva narodov sankcije odobril. Zadnji je govoril abesinski delegat Tekle Hayvariate, ki se je v svojem govoru zahvalil Društvu narodov za pomoč Abesiniji. Sprejeta je bila ob koncu sledeča resolucija:

## Resolucija plenuma

»Skupščina Društva narodov je sprejela na znanje mnenje, ki so ga izrazili člani sveta na svoji seji 7. oktobra 1935., upoštevajoč obveznosti, ki jih imajo članice Društva narodov na podlagi člena 16. pakta in potrebo, da se določi koordinacija odredb, ki jo ima vsaka članica proučiti. Skupščina zato izraža željo, da bi članice Društva narodov, razen prizadelelih strank, sestavile odbor, v katerem bi bila vsaka članica zastopana po enem delegatu in katerega naj bi podpirali strokovnjaki, z namenom proučitve in ojačitve koordinacije omenjenih odredb. V primeru potrebe naj opozori odbor svet ali skupščino na vsako situacijo, ki bi zahtevala novo proučitev.«

## Odbor že zaseda

Resolucijo je skupščina Društva narodov sprejela molče, nakar je predsednik dr. Beneš sejo zaključil. Danes dopoldne se je pa sešel novi koordinacijski od-

bor in pričel proučevati predloge za sankcije. Zaenkrat se, kakor se izve, nameravajo skleniti sledeče odredbe: Prepovejo se vsi krediti Italiji; zmanjšajo se kontingenti italijanskega uvoza v posamezne države; omeji se izvoz blaga v Italijo, ki je potrebno za vojno industrijo; ukine se prepoved izvoza orožja v Abesinijo.

## Odmevi v Italiji

RIM, 11. oktobra. Včerajšnji sklepi plenuma Društva narodov so vzbudili v Rimu in po vsej Italiji silno ogorčenje. Vsi listi napadajo Ženevo in posamezne države, katere krivijo za ženevske sklepe. Obenem pa naglašajo, da se Italija ne bo uklonila in se bo postavila v bran z vso svojo odločnostjo. Danes ali jutri se sestane k seji veliki fašistični svet, ki bo, kakor se poroča, sklepal o izstopu Italije iz Društva narodov.

RIM, 11. oktobra. Po dospelosti vesti iz Ženeve o sklenitvi uvedbe sankcij proti Italiji, so bile sinoči v Genovi, Rimu, Trstu, Bologni, Milanu in drugod velike demonstracije proti D. n. in Angliji. Demonstranti so nosili napise: »Doli z društvom za varstvo angleških interesov.« »Giornale d'Italia« piše: »Društvo narodov je podpisalo svojo smrtno obsodbo.«

## Kazen za Avstrijo

LONDON, 11. oktobra. Nastop Avstrije v Ženevi je vzbudil v Angliji veliko ogorčenje. V angleških uradnih krogih se boje, da se Nemčija, ki ni vezana na določila D. n., sankcij ne bo udeležila, ampak bo skušala delati z Italijo kupčije. Da bi se to preprečilo, misli ponuditi Anglija Nemčiji veliko posojilo, obenem pa pustiti Nemčiji tudi proste roke v Avstriji.

## Mir pred odločilnim viharjem

Na vseh vzhodnoafriških bojiščih se vrše le manjši gverilski boji

## Zastoj na severu

LONDON, 11. oktobra. Na bojišču v vzhodni Afriki je nastal zastoj. Italijanske čete so na severu ostale v splošnem v svojih pozicijah. Italijani imajo sicer v svoji posesti Aduo, katero pa obkrožajo na jugu abesinske čete. Aksuma Italijani niso zavzeli in drže Abesinci trdno v svojih rokah vse važne strateške postojanke okoli mesta, razen ene, na kateri so se utaborili Italijani. Adigrat, katerega so Abesinci po vpadu vanj takoj zapustili, so Italijani zopet zasedli in prodrli za umikajočimi se Abesinci na goro Edagahamuč. To goro so hoteli zasesti tudi Abesinci, a so jih italijanske čete, ki so bile hitreje, prehiteli. Splošno se pričakuje sedaj nov glavni napad abesinske vojske, ki se je med tem razvila na vsej severni fronti. Namen Abesincev je vezati tu večino italijanske vojske, da bi mogli uspešneje izvršiti vpad v Eritrejo na vzhodu in skrajnem zahodu.

## Abesinsko poročilo

ADIS ABEBA, 11. oktobra. Tudi tu se potrjuje, da se severna abesinska vojska pripravlja na nov napad. Na fronti se sicer vrše le gverilski boji. V Ogadnu se približujejo italijanske čete abesinskim postojankam in se pričakuje vsak hip spopad. Tu se bo razvila bitka velikega stila. Z juga ni trenutno nobenih poročil.

## Italijanska poročila

RIM, 11. oktobra. Italijanska poročila iz vzhodne Afrike potrjujejo, da Italijani še niso zasedli Aksuma. Italijanska vojska na severu, ki je zasedla obmejni del Abesinije, se utrjuje na svojih položajih ter gradi ceste. Ta poročila priznavajo, da nudi Abesinci močan odpor in otežuje nadaljnje prodiranje posebno tudi neprehodni teren abesinskih gora, ki so brez vsakih cest in drugih zvez. Pred vsem pa se na tej fronti vrše priprave za odbitje abesinskega napada, ki se pričakuje vsak trenutek. General Santini je izjavil nekemu novinarju, da bojev z redno opremljenimi in vodenimi abesinskimi četami prav za prav še ni bilo in je italijanska vojska zasedla ozemlje, ki ga sedaj drži v bojih z manjšimi abesinskimi oddelki.

## Angleška ocena bojev

LONDON, 11. oktobra. Angleški listi komentirajo zelo obširno potek dosedanjih bojev v vzhodni Afriki in ugotavljajo soglasno, da ne more biti še nobenega govora o kakršnihkoli italijanskih vojaških uspehih. Italijanske čete so prodrle na linijo Adigrat—Adua—Aksum z lahkoto, ker so se abesinske glavne čete same umaknile. Pravi boji se bodo šele pričeli, in šele takrat bo mogoče govoriti o uspehih ali neuspehih.

## Monarhistični prevrat v Grčiji

General Kondilis ministrski predsednik in namestnik kralja

ATENE, 11. oktobra. Včeraj so monarhistični generali zahtevali od ministrskega predsednika Calderisa takojšnjo uvedbo monarhije in odpravo republike. Calderis je takoj nato sklical sejo vlade, ki se je končala z demisiijo. Novo vlado je takoj nato sestavil dosednji vojni mi-

sveta Turkovazilis. Takoj po sestavi je nova vlada proglasila nad vso Grčijo obsedno stanje. Nato se je pričela seja poslanske zbornice, na kateri je bilo proti protestu opozicije sklenjeno: da se ukine v Grčiji republikanska vladavina, uveljavi monarhistična ustava iz leta 1911, tretjega novembra t. l. se izvrši plebiscit za monarhijo, dotlej pa bo ministrski predsednik general Kondilis kraljev namestnik (regent). Državni udar je bil v Grčiji sprejet mirno.

## Na tističu domače politike

## Politični ocvirki

Strah ima velike oči. Tudi »Gospodarjevega« Petra Rešetarja je očitno prevzel, ko piše v svoji rešetarski pameti, strahu in bedastoči v zadnji številki: »Tri slovenske fronte«. Lej ga vrabca, koliko je naenkrat generalov brez soldatov, sedaj ko ni več nevarno! Imamo kar tri slovenske fronte! Ena je v Ljubljani, to se razume! Kdo je mar vodja te fronte? Sam gospod Vidmar! Pa v Kranju so eno slovensko fronto ven izdali sam gospod Regali! Gospod Kukovec so jo pa iz Zagreba gor naredili, tako da se sam Bog usmili! Vsi sedaj mislijo: Narod mora pasti, nam pa stolčki zrasti. Ko jih bom pa jaz na rešeto djal, bo pa vsak skozi pal, da se ne bo več pobral! Rešetar se očito boji za nekdanji monopol, okoli katerega se smukajo sedaj drugi ljudje. Ne bo nič več krogele...? Slovenska fronta pa brez — kraljevskega rešetarja!

Čudna uganka. Te dni sta se srečala tik pred gostilno pri »Jeruzalemu« poštar Polde in sprevodnik Nace. Pomenkovala sta se o tem in onem, nazadnje pa pravi Polde: »Ti, Nace, uganko imam za tebe.« — »No?« — »Jei Raja Zelje. Kaj je to?« — Nace je dolgo razmišljal, kakšen smisel naj bi imela ta uganka, pa se še do danes ni domislil. Čim bo pogruntal, pa bomo objavili rešitev te čudovite uganke.

Samo marksisti smejo plesati. Med vestmi iz Ljubljane objavlja tukajšnje slovensko marksistično glasilo sledečo notico: »Nacionalistična društva, posebno akademska, vabijo pristaše, naj se udeležujejo v — plesnih šolah. Na ta program se bo verjetno zbralo še vedno nekaj „zlate mladine“.« — Nekaj vrstic dalje pa beremo: »Otvoritev plesne šole: Delavsko glasbeno društvo „Zarja“ otvori tudi letos svojo plesno šolo... Komur je do plesa, dobrodošel!«

Cenzura v Romuniji. Romunski list »Universul« objavlja: »Notranji minister Inculet je podal vrsto izjav v zvezi s cenzuro. Mi jih pa ne moremo objaviti tako dolgo, dokler nam ne prepovedano objaviti svoje stališče do tega vprašanja, in nam cenzorjev svinčnik onemogoča vsako svobodno diskusijo. Toda po trditvah g. ministra Inculeta je pri nas kljub cenzuri paradiž na zemlji in mi uživamo vso svobodo.« Tako je pač samo v Romuniji.

Politični lov na Poljskem. Predsednik senata v Gdanskem Greiser, ki je bil na povabilo poljske vlade na lovu v Karpatih, se je vrnil v Gdansko.

Vulkani bruha... Vulkan Aso na južnem japonskem otoku Kiušin je zopet pričel delovati. Ob silovitem bobnenju je pričel bruhati vulkan lavo in pepel. Rižna polja v okolici so popolnoma uničena.

## Iz svetovne politike

### Usodna preizkušnja Društva narodov

**Ako se sedaj prepreči uveljavljanje pakta Društva narodov, se omajajo vse mednarodne obveznosti in garancije**

V trenutku, ko je vse zanimanje evropske javnosti posvečeno dogodkom na bojiščih v vzhodni Afriki, nikakor ne smemo prezreti igre v Ženevi, ki postane lahko še vse bolj usodna. Tam ne gre sedaj le za goli obstoj Društva narodov, marveč za mnogo važnejša vprašanja. Društvo narodov končno lahko obstoja dalje tudi ako izstopi iz njegove organizacije še kaka država in tudi če ne ukrene v vzhodnoafriškem sporu ničesar, da bi bilo tako obstojanje samo formalno in skoraj brez vsakega pomena, ne bodo pa mogle dalje obstojati nobene garancije, izvirajoče iz raznih mednarodnih pogodb. Tisti, ki ovirajo sedaj uvedbo postopanja Društva narodov po določilih njegovega pakta, ali pa celo izjavljajo, da se kolektivnim korakom ne bodo mogli pridružiti, kakor n. pr. Avstrija in Madžarska, igrajo nevarno igro, katere stroške utegnejo kaj kmalu sami plačati.

Dejstvo realnosti je, da slone skoraj vse poveljne mednarodne pogodbe in garancije bodisi direktno bodisi indirektno na Društvo narodov ali vsaj na načelih njegovih statutih, po večini so pa tudi sicer pri njem registrirane in je tako postala Ženeva ipso facto arbiter v sporih glede njih uveljavljanja. Ako se torej sedaj s strani kogarkoli ovira ali celo onemogoči kolektivni odnosno le delni nastop Društva narodov na podlagi njegovih statutih v vzhodnoafriški aferi, se ustvari s tem precedenca tudi za vse bodoče primere, ki bi zahtevali intervencijo ženevske mednarodne institucije. Tako pa nastane kljub sto in sto pogodbam v mednarodni politiki brezpravno stanje, ki bi utegnulo voditi do usodnega kaosa in samovolje posameznih držav.

Tega dejstva se zavedajo zelo dobro zlasti v Franciji, da si so na drugi strani — kakor vse kaže — močno vezani na dogovore, ki sta jih sklenila letos po zmiru v Rimu Laval in Mussolini. Stisnjena v težko dilemo med Ženevo in Rimom je Francija izgubila iniciativo ne le v Evropi, ampak tudi v Društvu narodov, kjer je dolgo dominirala. Na njeno mesto je stopila nevezana Anglija. Da se Pariz vsega tega prav dobro zaveda, dokazuje nedvomno njegova taktika, ki bi rada ohranila stik na obeh straneh: t. j. zvestobo do prijateljstva z Italijo in izpolnjevanje obveznosti do Ženeve. Odtod laviranje, večno nihanje Laval in njegove diplomacije ter ženevske delegacije. Toda položaj postaja

tak, da to laviranje ne bo več dolgo mogoče. Tudi Pariz se bo moral odločiti ali za Ženevo proti Rimu ali za Rim proti Ženevi.

Ako se odloči za Ženevo, bodo v hitu uničeni vsi plodovi francosko-italijanskega zblizanja na direktni in na posrednih linijah, ako se pa nasloni na Rim, skoči v nevarnost, katere posledice so naravnost nedogledne. Pred vsem ne bo mogla Francija potem nikoli več apelirati na nikogar izven Italije, ako bo kdo kršil pogodbo v njeno škodo ali ako jo bo celo napadel! Kajti ako bi priznala določil pakta Društva narodov v afriškem konfliktu, jih drugi ne bodo priznali v eventualnem njenem konfliktu s tretjim. To pa uniči lahko celo lokarnski pakt, edino mednarodno garancijo, ki jo ima za svojo varnost na Reni.

Še dosti bolj riskantno je postopanje Avstrije in Madžarske, zlasti Avstrije, kateri je Društvo narodov takorekoč jero in krušni oče. Potom Društva narodov je dobila Avstrija vsa velika mednarodna posojila, katerih še niti šilinga ni vrnila in tudi ni izgledov, da bi jih v dogledni dobi sploh mogla vrniti. Na Društvu narodov pa sloni končno tudi vsa njena samostojnost in neodvisnost. Dokler je članica Društva narodov in ima to društvo moralno in eksekutivno moč, da uveljavlja svoje statute, se Avstrija proti njeni lastni volji ne more niti priključiti Nemčiji niti razdeliti, tudi ako bi to medsebojno sklenile katere izmed tako zainteresiranih evropskih držav. V trenutku pa, ko Avstrija sama odreja sodelovanje pri obveznostih, ki izhajajo iz pakta Društva narodov, izgubi tudi sama pravico apela na to Društvo narodov v primeru, da bi bila sama v nevarnosti za svoj obstoj.

Ako torej Ženeva sedaj odpove po krivdi nekaterih svojih članic, naj se v bodoče nihče ne čudi, če bo n. pr. Nemčija samovoljno segla po Avstriji, ali pa če bodo vesile enostavno za zaprtimi vrati brez ozira na voljo Dunaja sklenile Avstrijo razdeliti. V tem primeru ne samo ne bo nikoli več mogoče misliti na kak kolektivno varnost in garancije, ampak tudi ne na kakšno omejitev oboroževanja, pa bodi tudi le teoretično. Še manj se pa bodo mogle na kogarkoli izven sebe in svojih najzvestejših zaveznikov zanašati — male in manjše države. Če sedanje preizkušnje Društva narodov je tako odvisna dolga bodočnost Evrope in vsega sveta.

## Ptujske novice

### Kmetijska in obrtna razstava v Ptuj

**Poročilo o tej lepi letošnji prireditvi, ki je vzbudila vsesplošno zanimanje**

Ogledal sem si jo zadnji dan. Namesto zadnji dan, da vidim učinek, razpoloženje razstavljalcev in tako »na brzo roko«. Pa sem videl mnogo. Razstavljalci so bili dobre volje. Nekateri so sklenili ugodne kupčije. A to so redki, v glavnem le razstavljalci sadja, grozdja, vina in drugih kmečkih pridelkov. Drugi so le ponosni na to, da so imeli priliko in pogum se postaviti in razkazati svoje umotvore.

Lovska razstava je bila sorazmerno obsežna in je tvorila že sama za sebe neko celoto. Čebelarstva je vzbujala mnogo zanimanja. Sadje, grozdje, posebno pa vino, vse prijetno domače in vabljivo, da ni čudno. Kmetijskih pridelkov ptujska postaja že dolgo ni razpošiljala v takih količinah, kakor prav zadnji čas. Razstava je privabila mnogo kupcev. Tujsko-prometni propagandni material, varčnostne in higienske statistične tabele so me ponovno zadržale, da sem jih že videl v Mariboru in v Ljubljani.

Iskal sem predvsem obrt, industrijo, trgovino. Našel sem trgovino, industri-

jo, obrt, če naj vrstni red označuje obseg posrednih razstavnih oddelkov. To sorazmerje je bilo povsem v skladu z gospodarsko situacijo v ptujskem okraju in si presenečalo. Nekateri razstavljalci so si svoj sicer skromni prostor uredili prav okusno in pazljivo. Da omenim nekaj trdk, katere so pri bežnem ogledu vzbudile mojo pozornost, bodisi po ureditvi razstavišča, bodisi po svojih izdelkih: trgovina Brenčič, industrija »Petovica«, paromlin Zdravec, Pletarska zadruga, mlarna Dogša, lončarna Heranja, čevljarna Grajfonerja in mizarstva delavnica Matjašičeva.

To je bil prvi poskus splošne gospodarske razstave ptujskega okraja, ki obsega tudi obrt, trgovino in industrijo. Podjetnost je treba visoko ceniti, posebno v značilni dobi skrčenega konsuma in pretirane reklame za tuje blago. Če naj doseže gospodarska razstava svoj samopomočni namen, da reši domačo produkcijo pred tujo konkurenco, potem je potrebno, da pridejo v razstavo predvsem taki domači izdelki, ki so naj-

manj znani in se največ naročujejo pri tujih podjetjih, nasprotno pa se kolikor možno iz razstave izločijo izdelki tujih trdk, ki se uvažajo na škodo naše domače produkcije. V tem pogledu bo moral razstaveni odbor, če bo razstavo ponovil, o čemer ne dvomim, posvetiti v bodoče prijavam razstavnih predmetov povečano pozornost. Manjkali so pa na razstavi domači izdelki, pa prav iz Ptuj, ki bi jih bilo na vsak način treba postaviti na oder, da zremo zanje. Videl sem pa pod čisto domačo firmo tudi obsežno razstavo tujih industrijskih izdelkov, ki se skoro brez izjeme lahko nabavijo pri domačih rokodelcih in industrijah.

Pridobitnikom ptujskega okraja se mora k letošnjemu uspehu vsekakor čestitati z željo, da naj bi bil za začetek dobra pobuda za bodoče prireditve, ki bodo nedvomno doprinesle k podvigu ptujskega prometa in izboljšanju pridobitnih prilik v Ptuj in njega lepi okolici. Pa še nekaj. Letos baje ni bilo dobiti na razpolago večjega skupnega razstavnega prostora. Zaradi tega je bila razstava razdeljena na 4 ali 5 strani, kar je zelo kvarilo dober celotni vtis. Razumem početne težkoče, vem pa, da bi se bilo dalo tudi že letos drugače urediti. Gotovo se najde in se mora najti do prihodnje razstave drug aranžman.

Najboljši materialni uspeh je bil dosežen z vinsko razstavo. Za privlačnost vinske kleti je značilno dejstvo, da obiskovalcev, ki bi si bili ogledali razstavne dvorane brez vinske kleti, sploh ni bilo ali pa so bili silno redki, da pa je nasprotno mnogim popolnoma zadostoval obisk kleti. Vsekakor prijetno dejstvo za vinogradnike in častno izpričevalo za domači vinski pridelek, kadar se toči v svoji nepokvarjeni formi. Obiskovalcev je bilo okrog 600 vsak dan.

Poleg razstave sem pa v Ptuj videl nekaj, kar je odločno treba grajati. Takoj pri vstopu v mesto sem srečal štiri mladeniče z ogromnimi napisnimi deskami, reklamo za neko industrijo z harmonikarjem v sredini, ki je s svojim hreščecim instrumentom naravnost izžival občinstvo k pozornosti. Komur taka reklama ugaja, naj ima svoje veselje. Okusna pa ri in dobičkanosna menda tudi ne, pač pa je izzivalna za rokodelske obrtnike, ki imajo zelo trdo življenje, pa težko prenašajo industrijsko konkurenco. Take kričeče reklame, če so že iz stališča zakona o pobijanju nelojalne konkurence dopustne, bi se naj iz ozirov na javni red in mir policijsko zabranile, ker so že večkrat vodile do neprijetnih razračunavanj n. pr. pred nekaterimi dnevi v Bjelini.

**Poslovanje protituberkuloznega dispanzerja v Ptuj.** Dispanzer, ki je bil ustanovljen 1. avgusta t. l., je imel tekom dveh mesecev 48 ordinacijskih ur; posluje vsak torek in četrtek, kakor že znano, brezplačno. Prvih zdravniških pregledov je bilo izvršenih 240; od teh je bilo ugotovljenih 18 slučajev odprte, 74 slučajev zaprte tuberkuloze; dalje 3 slučaj tuberkuloze v grlu, 1 slučaj kostne tuberkuloze, 1 slučaj kožne in 1 slučaj tuberkuloze žlez. Poleg tega je bilo ugotovljeno 60 obolenj na drugih boleznih, 87 slučajev pa je bilo popolnoma zdravih. Ponovnih zdravniških preiskav je bilo 108, roentgenskih pregledov 77, preiskav izmečka 45 in 114 slučajev sedimentacije krvi. Tudi je bilo izvršenih 19 bioloških poizkusov za okužbo, od katerih je bilo 11 pozitivnih slučajev; napravljenih je bilo tudi 10 pneumothoraksov šestim osebam, 8 bolnikov pa je bilo oddanih v oskrbo bolnišnici. Od številca zgoraj omenjenih oseb se je prostovoljno javilo v dispanzerju 46, od privatnih zdravnikov poslanih 41, od oblasti pa 107 oseb. Zaščitna sestra je napravila 42 socialno-higienskih obiskov in se je njenemu povabilu odzvalo in javilo v dispanzerju 17 bolnikov. V dispanzerju je bilo končno popolnoma pregledanih 28 družin. Nasvetov pa je iskalo 31 oseb. Dispanzer je dalje oskrboval bolnike tudi s toplomeri, pljuvalniki, razkužilnimi sredstvi, zdravili in v mnogih slučajih je bilo siromašnim bolnikom pomagano tudi z denarnimi podporami. Iz zgornje statistike je razvidno, kako velike važnosti tako v social-

nem in gospodarskem oziru je vzdrževanje protituberkuloznega dispanzerja. Odveč bi bilo na tem mestu še posebej omenjati vse ostalo delo, ki ga dispanzer vrši po svojem programu. Da bo dispanzer mogel načrte v polni meri realizirati tudi v bodoče v korist bednih med najbednejšimi, se tudi letos Protituberkulozna liga v Ptuj obrača na vse mero-dajne činitelje z vljudno prošnjo, da svoje blagohotne podpore ne odrečejo tudi za prihodnje leto; nasprotno ista prosi, da po plačilnih zmožnostih svoj prispevek primerno zvišajo. Ker se mora proračun dispanzerja zaključiti najpozneje do 15. decembra t. l., se vljudno naprošajo vsi posebno pa občine, da v svojih sklepil, oziroma o višini prispevka obvestijo Protituberkulozno ligo najpozneje do 1. decembra 1935.

**Sokolsko društvo Ptuj** priredi v soboto 12. t. m. z začetkom ob 20. uri v prosvetni dvorani »Mladike« svoj letošnji II. prosvetni večer, ki bo posvečen spominu Sv. Save. Prijadniki in prijatelji sokolske organizacije vabljani! Prireditve je popolnoma interna.

## Sokolske veste

**Komemoracija za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem na Po-brežju.** V počastitev blagopokojnega kralja mučenika se je vršila 9. oktobra ob 9. uri v cerkvi sv. Magdalene maša zadušnica. Žalne službe božje se je udeležilo članstvo domačega Sokola, predstavniki vseh domačih društev in korporacij, občinski zastop ter mladina po-breške osnovne šole. Po službi božji se je vršila žalna manifestacija v dvorani brata Renčlja ob velik udeležbi občanov ter šolske mladine. Na odru je bila postavljena slika blagopokojnega kralja, okrog nje pa so goreče sveče, z dekoracijo s primernim zelenjem. Nad njo pa je bil napis kraljeve oporoke »Čuvajmo Jugoslavijo!«. Luči v dvorani so bile zastrte v črtno. Po danem znamenju o pričetku spominke svečanosti je v dvorani presunila grobna tišina. Pevsko društvo »Zarja« je pod vodstvom g. Žižka zapelo dve žalostinki; sledila je deklamacija sokolske dece, recitacija brata Ivana Klemenčiča in spominski nagovor učitelja brata Ivana Petroviča. Po žalni manifestaciji se je množica počasi razšla, v vseh pa je počivala težka žalostna misel na pokojnega kralja, ki je daroval svoje plemenito življenje za svoj narod. V. D.

## Sportno gibanje

**Sodniški odbor pri O. O., službeno** V nedeljo 13. oktobra sodijo sledeči sodniki: SK »Železničar« : ISSK »Maribor« ob 13.30 Nemeč Fr., SK »Rapid« : ISSK »Maribor« ob 10. uri Bizjak, SK »Gradjanski« : SK »Mura« ob 15. uri Schneller (soparzum), SK »Lendava« : SK »Ptuj« Kopic.

**Klubske kolesarske dirke** bo priredil SK Železničar v nedeljo 13. t. m. Start bo ob 10. uri izpred stadiona na Tržaški cesti, cilj istotam. Dirkalna proga je 15 kilometrov dolga. Pravico do udeležbe imajo tudi člani drugih klubov.

**Redek jubilej** bo obhajal v nedeljo 13. t. m. znani nogometaš ISSK Maribor g. Josip Konič. Pri prvenstveni tekmi ISSK Maribor : SK Železničar bo odigral svojo 200. tekmo za barve ISSK Maribora. Čestitamo!

**Miro Starc odhaja iz Maribora.** Popularni in bivši odlični igralec ISSK Maribora Miro Starc zapušča naše mesto ter pojde v Dolno Lendavo, kjer se je prijavil za tamkajšnji novoustanovljeni SK Lendava. Nastopil bo že to nedeljo za Lendavo v prvenstveni tekmi proti SK Ptuj, in sicer bo igral srednjega krilca.

**Bertoncelj in Zemljič se vrne v Maribor?** Kakor smo izvedeli, se bosta Stanko Bertoncelj in Zemljič, nekdanja igralca ISSK Maribora, ki nastopata sedaj za barve ASK Primorje, vrnila v Maribor ter zopet igrala za barve ISSK Maribora.

**Odlični vratar SK Ilirije Herman** se je prijavil za SK Železničar. Herman, ki je svoječasno igral pri SK Rapidu, bo v bodoče sigurno močna opora SK Železničarju.

# Mariborske in okoliške novice

## Napad na Maribor iz zraka

**V ponedeljek popoldne ob 14 bodo vaje v obrambi mesta pred bombardiranjem z raznesilnimi in strupenimi plini — Ob tej priliki je izdal zadevni pripravljajni odbor v Mariboru naslednja navodila:**

Vsaka država se mora že v mirnem času pripraviti na vojno, da ne bi bila iznenadena. Vedno je treba misliti na to, da je garancija za mir tem večja, čim boljše so priprave za vojno izvršene. V eventualni bodoči vojni bo v nevarnosti tudi širše zaledje, zaradi česar je treba vežbati prebivalstvo, kako naj se ravna v slučaju sovražnega napada iz zraka na posamezne kraje. Četudi se bodo uporabljala v bodoči vojni vsa mogoča sredstva aktivne obrambe, se vendar ne bo dal z ozirom na tehniko letalstva in na nosilnost posameznih bombarderskih aparatov popolnoma paralizirati njihov učinek. Zato se v namenu, da bi obramba bila kolikor se da uspešnejša, predvidevajo razna pasivna sredstva obrambe (pasivna obramba). Pri pasivni obrambi bo moralo sodelovati vse prebivalstvo, posebno pa za to določene ekipe, ki se morajo za svojo nalogo vaditi že v mirnem času. Vsako mesto, trg, pa tudi vas mora imeti za obrambo izvežbane ekipe, z njihovim delom pa se mora seznaniti tudi vse prebivalstvo, da bi moglo ekipam za primer potrebe pomagati.

Ekipe so sestavljene tako-le:

1. **Ekipe za obveščanje:** Zato so določene posebne postaje. Njihova naloga je, da o pravem času obvestijo prebivalstvo o prihodu sovražnih letal, da bi se moglo prebivalstvo pripraviti in skriti.

2. **Ekipe za reševanje:** Sestavljene so iz več patrulj (po potrebi in po številu prebivalstva). Te patrulje pobirajo ranjence in poškodovance ter jih nosijo na postajo za prvo pomoč.

3. **Ekipe za preiskovanje bojnih strupov.** Njihovo številčno stanje se ravna po velikosti kraja. Njihova dolžnost je, da takoj po končanem bombardiranju kot prve stopijo v akcijo in da preiščejo s posebnimi aparati kraje, kamor so padle bombe. Če ugotovijo, da so bile vržene bombe s strupenimi plini, preiščejo vrsto strupa, obeležijo kraje in prostor, ki je zastrupljen in takoj obvestijo ekipe za čiščenje zastrupljenih prostorov (ekipe za desintoksikacijo).

4. **Ekipe za desintoksikacijo.** Njihova naloga je, da se takoj, ko dobijo obvestilo od ekip za preiskovanje bojnih

strupov, lotijo čiščenja zastrupljenih prostorov, poslopij, lokalov, skladišč, vodnjakov itd.

5. **Ekipe za gašenje požarov.** Če so bile vržene zažigalne, gasijo ekipe požar zažganih objektov in poslopij.

6. **Ekipe za odkopavanje ruševin in ev. porušene instalacije.** Njihova naloga je, da se takoj lotijo odkopavanja ruševin in da takoj popravijo ev. porušene instalacije (vodovodne, električne, plinske napeljave itd.).

Vse ekipe, pa tudi ostalo prebivalstvo bi moralo biti opremljeno s plinskimi maskami in z zaščitnimi oblekami. Ker pa ni mogoče vsega prebivalstva opremiti s temi zaščitnimi sredstvi in ker tudi vsakdo (n. pr. bolniki in otroci) ne morejo v njih zdržati, je treba za primer sovražnega napada iz zraka to prebivalstvo skriti v posebne zaklone, v katerih bo prebivalstvo varno pred strupenimi plini. Če bi pa takih zaklonov ne bilo na razpolago, bo moralo prebivalstvo kraj zapustiti in se izseliti v kraje, ki niso ogroženi (evakuiranje prebivalstva).

Da bi se prebivalstvo seznanilo z nevarnostmi plinske vojne ter zračnih napadov in da bi sprevidelo važnost in potrebo obrambe pred njimi, se bodo letos vršile vežbe, kjer bodo ekipe pokazale svoje delo. Pri teh vajah bodo aeroplani ponekod izvršili bombardiranje določenih objektov z raznesilnimi in s strupenimi bombami. Prebivalstvo bo te vežbe gledalo z določenih krajev, od koder se bo moglo videti kakor delo letal, tako tudi delo ekip. Pozneje se bodo vežbe vršile tako, kakor da bi bil v resnici izvršen napad, t. j. ljudje se bodo morali skriti v določene zaklone (posebna zavetišča in močne kleti).

Prebivalstvo se opozarja, da se o priliki te vežbe v vsakem oziru pokorava odredbam organov policijske službe in rediteljev, da bi vežba mogla biti čim bolj poučna za ekipe in za vse prebivalstvo ter da ne bi prišlo do eventualnih nesrečnih slučajev. Kraje, določene za prebivalstvo, bo moglo prebivalstvo zapustiti šele na znamenje »nevarnost je prenehala«, s katerim znamenjem se bo vežba zaključila.

ga Ludovika v prsa. V trenutku se je nabralo okoli hiše vse polno ljudi, ki jih je predramil vik in krik.

**Iz železniške službe.** Za kontrolorja v kurilnici v Mariboru je premeščen Ivan Vurcinger, odslej kontrolor na postaji Maribor, koroški kolodvor. Od tukajšnjega glavnega kolodvora je premeščen za kontrolorja v Pragerskem Ivan Polanec.

**Grob pri grobu.** V splošni bolnišnici sta umrla 72 letni delavec Anton Vogrin in 16-letni posestniški sin Ljudevit Ribič. Žalujočim naše toplo sočutje!

**Mestna podjetja bodo prodala svoje posestvo v Bresternici.** Tudi o tem bo govora na prihodnji seji mestnega sveta.

**Premalo denarja.** Pred dnevi smo poročali o dovoljenem kreditu 300.000 Din za zgradbo potrebnih prostorov obmejnega kolodvora v Mariboru. Srednje peronski trakt naj bi se podaljšal; v novem prizidku in prostorih, kjer sta prej bili obmejna policija in kolodvorska carinarnica, pa naj bi se nastanili avstrijski železniški, carinski in obmejni organi. Očividno pa bo znesek 300.000 Din za to premajhen.

**Kaj bodo obravnavali v mestnem svetu?** Na seji mestnega sveta mariborske mestne občine v četrtek 17. t. m. bodo med drugim razpravljali o sledečih stvareh: Ureditev plač mestnih uslužbencev v smislu navodil notranjega ministra glede redukcije plač, nastavitve novega gradbenega inženjerja pri mestnem

gradbenem uradu, podatki za proračun mestnega socialnega skrbstva za leto 1936-37, imenovanje okrajnega mladinskega predstojnika za V. okraj, preureditev grajske dvorane v sejne svrhe mestnega sveta, pravilnik o napravi in vzdrževanju hodnikov, pravilnik o zaščiti prazgodovinskih, zgodovinskih in umetniških spomenikov, pravilnik o benecinskih črpalkah, program za izdelavo regulacijskega načrta mesta Maribora in okolice, zamenjava vojašnice in otvoritev Kacijanerjeve ulice, ureditev prometa na Glavnem trgu, ureditev Tomšičevega drevoreda, ureditev Kralja Petra trga, prodaja hišic v Dalmatinovi ulici. Razen tega se bodo obravnavale številne prošnje in vloge za nove koncesije, odpis davkov itd. Ni pa na dnevnem redu vprašanje znižanja najemnin v mestnih hišah.

**Uradne ure na magistratu.** Uradne ure na magistratu so odslej od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.

**Blagopokojni kralj Aleksander I. Zedinitelj in njegovo delovanje med svetovno vojno** je naslov predavanja g. R. Reharja, katero bo v nedeljo 13. t. m. ob tričetrt na uro v veliki dvorani Narodnega doma. Dolžnost vseh je, da se tega predavanja udeleže v polnem številu.

**Ljudska univerza v Mariboru.** Danes v petek 11. oktobra ob 20. uri predava g. prof. Franjo Baš »O geopolitičnem položaju Slovencev«. V ponedeljek 14. oktobra predava g. Bratko Kreft, režiser dramskega gledališča v Ljubljani »O praških gledališčih«. Skioptične slike!

**Narodna strokovna zveze, podružnica Maribor,** vabi vse svoje člane, da se udeleže članskega sestanka v nedeljo 13. oktobra ob 9. uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma. Dolžnost vsakega člana je, da se tega sestanka udeleži, ker je dnevni red zelo važen.

**Kolesarsko društvo »Poštela«, podružnica Hoče,** priredi v nedeljo 13. oktobra lisičji lov na progi banovinske ceste Hoče-Reka. Ob 15. uri v gostilni Lebe v Reki razdelitev nagrad, koncert, prost zabava. K obilni udeležbi vabi kolesarsko društvo »Poštela«.

**Český klub.** V soboto 12. t. m. ob 8. uri zvečer bo v dvorani hotela »Novi svet« (preje Halbwidl), Jurčičeva ulica, prijateljski sestanek z našimi rojaki iz Zagreba. Najavljen je tudi nam vsem znani g. gen. konzul dr. Resl. Ob tej priliki se bodo predvajale tudi skioptične slike o čsl. vojski. Vstop je prost. Prosimo, da se te prireditve vsi rojaki polnoštevilno udeležijo. Prijatelji Čehov dobrodošli! Odbor.

**V soboto zvečer vsi na trgatveno veselico k »Beli zastavi«.** Studenci.

**Promenadni koncert** bo v slučaju lepega vremena v nedeljo od 11. do 12. ure v mestnem parku.

**Nočno lekarniško službo** imata danes v petek Minařikova in Königova lekarna, jutri v soboto pa Albaneževa in Maverjeva lekarna.

**Za Ivanom Šušteričem** so se včeraj zaprla težka vrata tukajšnje kaznilnice, za katerimi ima predsediti vse življenje.

**Glede roparskega napada** sta prijavljena državnemu tožilstvu 20-letna G. Z. in 24-letni J. Z., ker sta v Vukovskem dolu napadla najemnico Marijo Kovačev, jo pošteno premikastila in ji pri tem s silo odvzela iz žepa 150 Din.

**Juriš — ura!** Tako je nenadoma zadonelo v nočni uri v Lipovcih, ko so se fantje pošteno pograbili. Pri župnišču so natrgali late s plotu, zopet drugi so bili oboroženi z noži. Obležala sta v krvi na bojišču mladeniča Malašič in Tot z zabodljajmi v hoku in nogah. Zadeva se bo končala pred sodiščem.

**Z razparanim trebuhom** je obležal v Odrancih posestnik Ivan Mojdrica. V prepiru je navalil nanj neznan storilec in mu prizadjal nevarne poškodbe. Zadevo preiskujejo orožniki.

**Kolesar podrl otroka.** Ko so se včeraj vračali otroci iz magdalenske cerkve po Masarykovi cesti, je privozil na kolesu 22-letni brivski pomočnik Ivan Kušič ter podrl na tla 8-letno Mimico Janežev, ki je pri padcu zadobila več poškodb. Nepredvidni kolesar bo imel opravka s policijo.

**Mesto saharinčka dobra kapljica.** Neke prevžitkar na Boču nad Selnico je iz-

## GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Danes premiera milijonskega veledelela

### „BENGALI“

To veledelelo je film, kakršnega vidite le redko-kedaj, zato se cenjeno občinstvo opozarja, da s nabavi vstopnice v predprodaji.

V soboto ob 14. uri in v nedeljo ob 11. uri izboren film »Danes in jutri« pa resničnih doživljajih. Pri znižanih cenah.

**Kino Union.** Danes največje monumentalno filmsko remek-delo »Stari in mladi kralji«. Grandiozna vsebina igre in režije. V glavni vlogi Emil Jannings, Leopoldina Konstantin in Georg Alexander.

## Narodna gledališče

### REPERTOAR.

Petek, 11. oktobra: Zaprto.

Sobota, 12. oktobra ob 20. uri: »Bratje Karamazovi«. Red B.

Nedelja, 13. oktobra ob 20. uri: »Tartuffe«.

Prva ponovitev »Bratje Karamazovi« bo v soboto 12. t. m. za red B. Delo je ob otvoritveni predstavi radi globoke in pretresljive vsebine ter dobrega podajanja doseglo nenavadno močan uspeh ter je občinstvo presunilo. Radi razumljivosti te izredno težke igre naj zasede občinstvo že pred osmo uro svoja mesta.

V nedeljo zvečer — »Tartuffe«. To zabavno in duhovito satirično komedijo je spisal slavnj klasik Molière. Njegova ost je tu naperjena proti svetohlinstvu. Tudi to delo je ob premieri naletelo na splošne simpatije občinstva.

»Medvedji ples« je naslov prihodnji dramski premieri. To učinkovito in svojevrstno komedijo češkega pisatelja Wernerja je zreziral glavni režiser J. Kovič.

**Dramska šola.** V nedeljo 13. t. m. se začne redna predavanja ob 9. uri. Kdor se še želi prijaviti, naj se ob tem času javi v gledališču.

ročil raznašalcu kruha Antonu P. iz Selnice 3060 Din, da bi mu na avstrijski strani kupil saharinček. Ker pa ga ni bilo več na spregled, je pričel poizvedovati za njim in so Antona P. našli pri Sv. Duhu dobre volje pri kapljici izbornega vina. Nekaj denarja so še našli pri njem.

**Hlače, jopič...** Krojaškemu mojstru Francu Reicherju na Tržaški cesti 20 je nekdo iz zaklenjene delavnice ukradel nove hlače, vredne 450 Din. Tat je prišel v delavnico med opoldanskim odmorom z vetrihom. Tatvine je osumljen bivši krojaški pomočnik L. S. — Tesarju Jožetu Čehu pa je nekdo pri novi pravoslavni cerkvi odnesel suknjič in denarnico z nekaj drobiža.

**V Abesinijo sta hotela...** 29-letni knjigovez Viljem K. in 34-letni mlinarski pomočnik Vekoslav M., oba iz Zagreba. Skrivaj sta kanila preko meje, pa so ju pri prehodu zasačili. Mesto v Abesinijo sta morala v keho.

**Ribi trz.** Na današnjem ribjem trgu so prodajali očiade po 13, rake po 22, menule po 10 in borbone po 24 Din.

**Mariborsko vremensko poročilo:** relativna vlaga 87, maksimalna temperatura 20,5, minimalna 12, barometer 741,5.

## Razne vesti

**Kraljeva namesnika na Oplenju.** Včeraj dopoldne je prišlo na Oplenec nebroj deputacij iz vse države, da se poklonijo spomenu kralja Zedinitelja. Ob 10. uri sta se pripeljala na Oplenec kraljeva namesnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović. Takoj po prihodu sta odšla na grob, prižgala voščenk in ostala nekaj minut v pobožnem molku.

**Velike žalne spominke proslave** so bile na prvo obletnico smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v bratski češkoslovaški republiki in pa v Franciji. Posebna češkoslovaška delegacija ponese na Oplenec žaro s prstjo iz vseh delov bratske češkoslovaške republike.

**Dve ameriški letali za neguša.** Dva bogata Američana, ki ne želita biti imenovana, sta poslala abesinskemu cesarju v dar dve vojni letali.

## Tezenski strahovalec obsojen

Pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je danes zagovarjal 23-letni kovaški pomočnik Jurij Rehar, ki je znan kot nevaren vlomilec, saj ima na vesti kar 17 vlomov. Odsedel je že triletno zaporno kazen zaradi raznih vlomov. Ko je prišel na svobodo, pa je postal pravi strah Tezna. Dne 22. marca t. l. je vlomil v trgovino Ljudmile Klavore na Teznu in odnesel perila, čevlje in druge predmete v vrednosti 2500 Din. Dne 19. aprila t. l. pa je vlomil v mesnico Franca Frangeža na Teznu in odnesel več šunk. Tudi je osumljen, da je izvršil še druge vlome v mariborski okolici. Ko so ga bili aretirali, so našli pri njem 23.000 Din, iz katerih se bodo sedaj krili stroški za pričineno itd. Mali senat ga je obsodil na štiri leta robije ter izgubo častnih državljanskih pravic za dobo petih let.

## Kristina s kuhinjskim nožem nad Ludvika

Davi zarana je zbudil prebivalce v Studencih ob Obrežju vik in krik, ki je prihajal iz neke hiše. Moralo je biti nekaj prav resnega, kajti kmalu zatem je prispel reševalni avto, ki je odpeljal z bojišča Ludovika S. v splošno bolnišnico. Med njim in njegovo Kristino je namreč nastal v ranili urah prepir, ker je prišel Ludovik šele ob pol treh zjutraj domov. Iz prepira se je razvil pretek, dokler ni šla Kristina v kuhinjo po kuhinjski nož, s katerim je zabodla svoje-

MARIJ SKALAN

ROMAN

# Sida Silanova

»Za vse to kar si dejala, bi moral vzeti korobač in te preklestiti kakor psi-ko. Ako pa tega ne storim, se moraš zahvaliti samo moji prizanesljivosti in za-vesti, da si ženska in hči svoje matere. Sicer ti pa moram biti tudi hvaležen: v tem izbruhu si mi vsaj sama priznala, da se vlačiš z gr. Frangežem...«

»Da, s tistim, pred katerim si stal ne-koč s samokresom na senci in ga rotiti, naj ti pomaga prodati me Ervinu Roga-nu za tvojo kupčije...«

»Tiho!« je zarjul zadeto. »Nobene be-sede več, sicer...«

»Sicer me ubiješ, da, vem. Toda dai, ubij me! Ubij še to moje telesno življe-nje, ko si duševno že davno. Ti — mori-lec lastnega otroka!«

Planila je predenj in si v blaznem na-valu razgalila grudi:

»Ubij me! Kaj čakaš? Ne bojim se smrti. Ljubša mi je stokrat bolj kakor življenje z Ervinom in s teboj.«

Silana se je krotila z nadčloveško močjo. Čisto na koncu svoje divje jeze je slišal zadnji krik razuma:

»Če se ne obvladam, jo ubijem. Po-tem je za vedno vsega konec.«

Hip nato se je pa tudi že zavedel, da po tej poti ne doseže uspeha. In kakor često, kadar je prispel pri sklepanju tež-kih in razburljivih kupčij tik do poloma,

je tudi sedaj z bliskovito naglico zasukal krmilo. Z občudovanja vredno prisebno-stjo je ukrotil svoje živce in svoj glas. Vstal je in prijel Sido čisto mirno za roke:

»Da, da, zares si bolna.«

»Ubij me!« je kriknila še enkrat.

»Ne, ničesar zlega ti ne storim, otrok moj nesrečni,« ji je govoril. »Bolna si in ti odpuščam. Sama ne veš, kaj govoriš in počneš. Pomiri se prosim te, in govo-riva pametno, kakor oče in hči. Hočeš?«

»Nočem,« je odgovorila uporno, vendar mirneje. »Povedal si mi že vse in tudi jaz sem ti povedala. Med mojo in tvojo voljo ni kompromisa. K Ervinu se ne vr-nem nikoli več.«

»Motiš se, Sida! Med mojo in tvojo voljo je še razum, razsoden človeški raz-um. Dobro, govoriiva pametno in — na-glašam — čisto odkritosrčno. Sedi!«

»Nočem ničesar več,« je vztrajala tr-masto.

»Hočeš, dobro vem, da hočeš. Samo poslušaj in mi potem odgovori, kakor se ti pač zazdi.«

Vdala se je in sedla.

»Torej,« je dejal s čisto mirnim, trgov-skim glasom, »z Ervinom si se poročila iz sile, ne iz ljubezni. To vem. Ta zakon je bil zate velika žrtev. Razumem tudi,

da nisi našla v njem tistega, česar si si želela. Tvoje srce in telo je hrepenelo drugam. Omagala si in padla Frangežu v naročje, čeprav si drugemu prisegla zvestobo. Vse to je človeško in zato raz-umljivo.«

»Čemu si potem zdvijal?« ga je pre-kinila, ne da bi se še zavedala ciljev nje gove taktične spremembe.

»Počakaj! Poznaš me in veš, da so mi moralni predsodki tuji in mi do te plati vprašanja ni prav nič. Zaradi mene imaš lahko tudi še dva Frangeža, ali tri. To je postransko. Ni pa postransko, kako to delaš. Po veri starih Grkov tatvina ni bila greh, zasačene tatove so pa vendar-le kaznovali. Gre torej za obliko, ne za vsebino.«

»Kam meriš s tem?«

»V razumno presojo stvarnosti. Ako ti je Frangež potreben, ti je vsaj prav tak potreben tudi Ervin. Prvi iz idealnih, drugi iz materialnih potreb. Ako bi bila to razsodno premislila, bi bila storila vse tako, da bi se volk sicer nasitil, a koza bi kljub temu ostala cela. To se pravi: svoje razmerje z zdravnikom bi uredila tako, da ga nihče ne bi opazil, ali vsaj ne tako določno. Mogla bi se zateči k nje-mu zaradi — zdravljenja. Izbrala bi ga za hišnega zdravnika in domačega pri-jatelja. Pod tem plaščem bi lahko svetu in Ervinu vse prikrlila. In tudi če bi lu-dje kaj slutili, do Ervina te slutnje ne bi mogle. Tako bi bilo vse v najlepšem re-du. V tem si zgrešila. Ko sem prišel k te

bi, sem imel trden namen napraviti te-mu škandalu konec. Sedaj mislim druga-če. Ako res brez njega ne moreš živeti, imej ga, a doma in skrito. Riziko sicer res ostane še dalje, toda samo v skrče-nem odstotku. Mimo tega je Ervin pre-malo bister in zato skoraj slep. Ako te ne zasači prav in flagrantni, mu še vedno lahko zamažeš oči.«

Poslušala ga je molče in navidez mir-no, ako bi jo pa bil pozorno opazoval, bi bil lahko zaznal značilno spreminja-nje izrazov potez v njenem obličju in vnaprej zasluhlil bližajočo se novo ne-vihti, ki je izbruhnila takoj, čim je umolknil.

»Izvrstno!« je dejala. »Tako hočeš? To je tvoja morala? Sijajna je. Nisem pričakovala, da se boš kdaj razgalil pred menoj prav do tega smradljivega dna. Sedaj stojiš pred menoj čisto nag, brez tiste pisane lažne navlake, s ka-tero si bil odet, ko si prišel. Iz gromov-njika proti nemorali mojega razmerja z dr. Frangežem, si se spremenil v pret-kanega farizeja, ki je pripravljen postati celo zvodnik svoji lastni hčerki. Imam naj Danila, a obenem tudi Ervina. Le-gam naj v dve postelji hkrati. Fej! Če si mi bil prej tujec, se mi sedaj stidiš. Igram naj najpodlejšo dvojno vlogo, a čuj: prav tega nočem, nočem, nočem, ker bi bilo podlo in človeka nevredno. Bila sem Frangeževa, samo njega sem ljubila in njegova bom. Ti in tvoj zet me čisto nič ne brigata.«

## Ja življenja in sveta

### Abesinski negus cenzor, žurnalist in glavni urednik

Zanimive podrobnosti iz črnega afriškega cesarstva

Najbolj izobrazena Abesinka.

Le malo komu je znano, da ima abe-sirski negus Hailes Selassi odlično moč v osebi svoje nečakinje, princese Jesa-vorke. Mlada princesa je namreč najbolj izobrazena žena Abesinije in ima popol-noma evropsko izobrazbo. Vzgojena je bila v nekem švicarskem zavodu in go-vori perfektno francoski, ruski, nemški, angleški in italijanski. In tej princesi Je-savorki je negus Haile Selassi zaradi izrednih sposobnosti poveril posle neka-kega tiskovnega in propagandnega mi-nistra v abesinski vlad. Princesa Jesa-vorka je bila, ki je že mesece in mesece sem organizirala sistematično propagan-do v svetovnem tisku v prid Abesinije. In če je svetovni tisk pred meseci s to-likimi simpatijami pisal o Abesiniji in Abesincih, je to prvenstvena zasluga, mlade, lepe in sposobne princese Je-savorki. V Addis Abebi je kar mrgolelo v zadnjem času tujih dopisnikov, ki so kar tekmovali, da pridejo v stik z dražestno abesinsko princeso in se dajo »podkupiti« po njeni ljubeznivosti in očarljivosti.

Neguš — cenzo:

Princesa Jesavorka pa je v svojem važnem resoru direktno podrejena ne-gusu samemu, ki osebno z velikim zani-manjem vpliva na zastopnike tujega ti-ska, ki se mudijo v Addis Abebi. Negus vrši posle najvišjega cenzorja za vse pisemske, depešne in telefonične pošiljat-ve. O tem poroča na široko Ladislav Fa-rago, poseben poročevalec »New York Times«, ki pripoveduje v svoji knjigi o Abesiniji zanimive stvari o negusu: »Ne-kega dne sem izvedel, da se vsa moja poročila predložijo cesarju in da se, v kolikor so političnega značaja, prevajajo pri tiskovnem uradu v Addis Abebi. Pre-važalec pa je bil neki moj prijatelj, ki ne je na to opozoril in posvaril. Pozneje sem izvedel, da pridejo vsi moji telegra-ni v roke cesarju samemu. Bilo je samo enkrat, ko ni bil negus z mojim poročil-om zadovoljen. Poročal sem namreč te-da o neki pošiljati orožja s konkretni-mi navedbami glede števila pušk in mu-nicije. Te podatke sem imel od tajnika vojnega ministra in so bili povsem pra-vilni. Toda navzlic temu ni bil negus za-dovoljen, kajti želel si je, kakor sem iz-

vedel pozneje, da bi se bile številke za-okrožile precej navzgor.

Negus — žurnalist.

Abesinija ima samo en časnik v doma-čem jeziku. Časnik izhaja tedensko in se imenuje »Luč in mir«. Negus Hilli Se-lassi je sam glavni urednik tega časnika, zunanji minister pa »šef v službi«. Cesar najde vedno časa dovolj, da piše dolge in poučne članke, ter je na svoje časnikar-ske proizvode prav ponosen. Tako ima-jo tudi časnikarji v vrstah svoje stroke abesinskega cesarja kot stanovskega to-variša. Če izvzamemo pokojnega avstrij-skega prestolonaslednika Rudolfa, ki se je prav živahno udeleževal v pisanju o-strih člankov proti režimu svojega last-nega očeta cesarja Franca Jožefa I., je abesinski negus Haile Selassi v polpre-tekli dobi zgodovine in vladarskih voja-kov edini, ki se z vso vneemo in spretno-stjo udeležuje v žurnalistiki. O njem kot cesarju-žurnalistu so zlasti ameriški čas-niki na široko pisali. Posebno zanimivo je, da diktira cesar svoje članke kar na pamet svoji ženi cesarici, ki njegov dik-tat spravlja s spretnim in vsake tipkari-ce vrednim tipkanjem na papir. Tako so pisali ameriški listi. Ko pa se je po-javil omenjeni ameriški dopisnik pri ne-gusu in ga povprašala glede tega, se je ce-sar veselo nasmejal in nato dejal: »Mar-sikaj, kar se piše, je resnično, toda ta zgodba o cesarici-ajnici je žal zaradi tega neresnična, ker ni doslej na svetu še niti enega pisalnega stroja z abesin-skimi črkami.«

Motor na vodo

V Dallasu v Teksasu v Zedinjenih dr-žavah ameriških so se pred nedavnim napravili zanimivi poskusi z motorjem, ki ga ni gnal bencin, ampak voda. V tem aparatu se namreč na podlagi elektrolize razstavlja voda na kisik in vodik, ki je kakor znano zelo eksploziven. Ideja po-gona na vodo ni nova. Le težave pri iz-vedbi tega načrta so bile doslej na prvi pogled nepremagljive in to radi zbiranja nezapaljivega vodika. Novi stroj pa po-zvrača možnost, da vodik takoj eksplo-dira, čim je ločen od kisika. Takšen apa-rat na pr. zadošča, da stavi v pogon ma-tor s 4 cilindri in daje v določenem času precej veliko brzino. Ni pa še znano, ko-

liki bodo izdatki pri uporabi novega po-gonskega materiala.

Mussolinijev klobuk — abesinski turban.

Amerikanske modistinje so takoj izbrile napeto stanje v vzhodni Afriki za zani-mive poskuse. V Ameriki so prišli sedaj v modo klobuki, ki obenem prikazujejo simpatije nosilk klobuka za Italijo ali Abesinijo. Simpatizerke Mussolinija nosi-jo takozvani Mussolinijev klobuk, pri-stašnice abesinske borbe pa abesinski turban. Takozvani Mussolinijev klobuk je v bistvu na čelo tesno prilagojena se-čepica s pozlačenim robom. Abesinski turban pa nalikuje fesu in je iz svile, ozi-roma brokata. Posebna draperija okoli fesa pa naj bi označevala in simbolizi-rala frizuro Abesink.

Pes — poštar.

Redno poštno dostavo med vasico Valloires in vojaško postojanko Turaz v savojski deželi oskrbuje stalno edini »po-

štni uradnik« te divje gorate zemlje. To je pes Betty. Še nikdar ni pes izostal in nikdar ni zamudil svoje dolžnosti. Niti enkrat se ni pripetilo, da bi ga še tako močan vihar odvrnil v izpolnjevanju dol-žnosti. Za to svojo vestnost in zvestobo je bil deležen odlikovanja v obliki častne kolajne. Toda te kolajne mu ni dala dr-žava, ampak društvo za varstvo živali.

Lahka umetnost.

»Kako človek prav za prav postane kipar umetnik?« je vpraal nekda nekdo slavnega Rodina, ki je odgovoril:

»Čisto preprosto. Vzame kamen in odkleče od njega vse kar je nepotrebno.«

Oni drugi...

A.: Torej Miha Mihič je le umrl. A kdo je oni drugi?

B.: Kateri drugi?

A.: Pa — saj pišejo listi: »... z njim je umrl tudi velik prijatelj siromakov in dobronik človeštva...«

## Razno

### DELAVSKA GODBA

tovarne Ehrlich, priredi v so-boto 12. oktobra ob 20. uri zvečer v vseh prostorih go-stilne Grmek v Studencih ve-liko trgatv grozdja. Vstop prost!

### NOVA MESNICA V STU-DENCIH!

Podpisani bom v svoji mes-nici v Studencih, Aleksan-drova št. 1 (mali most — brv) od sobote, dne 12. ok-tobra prodajati prvorazred-no meso po najnižji ceni! — Prepričajte se! — Franc Veršič, mesar, Studenci, Ale-kandrova 1 (pri brvi). 4616

### MORSKE RIBE

dobite danes v petek, veli-kanska izbira raznih specia-litet, pripravljene na različne načine. Zdravilno vino viška črnina iz otoka Visa. Ležak pivo. Hotel »Novi svet«, Ma-ribor, Jurčičeva 7. 4614

### Prodaj

### SOBNO KREDENCO

Din 400.—, omara za knjige iz trdega lesa 380.—, jedilni-ca, moderna, dobro ohranje-na 1800.—, stoli, predsonna stena 230.—. Koroška c. 3. 4637

### ŠIVANJE

posteljnih odej iz vate, volne in puha. Kloti v vseh kakovo stih in barvah, na izbiro. Za solidno izdelavo jamčim. Naj-ceneje pri Novaku, Koroška cesta 8. 4612

### SPALNICE, JEDILNICE,

kuhinjske opreme, stole vseh vrst za takojšnje dobave za-jamčeno kupite pri Novaku, Vetrinjska 7, Koroška 8 4285

### LEPI PLAŠČI

od Din 80.— do Din 150.—, obleke od Din 60.— do Din 125.—. Moderne steznike po meri priporočam cenjenim da mam. Modni salon Klemšche, Trg svobode 6-III, desno, Maribor. 4618

### HOLANDSKE CVETLIČNE ČEBULICE,

hijacinte, tulpe, narcise itd. dobite po zmerni ceni v cve-tličarni Anton Požar, Tyrše-va ulica. 4540

### Sobo odda

SOBO s hrano oddam. Vrbanova ul. 28, prtiličje desno. 4621

### OPREMLJENO SOBO

oddam. Barvarska ul. 3. 4619

### Stanovanje

SOBO IN KUHNJO oddam s 1. novembrom. — Vprašati v lokalu Mlinska uli-ca 4. 4634

### Službo dobi

#### SLUŽKINJO

za vsa hišna dela sprejem. Vrazova ul. 11, levo. 4638

V pisarno sprejem

#### GOSPODIČNO

začetnico, z nekaj znanjem strojepisa. Lastnoročne po-nudbe pod značko »Takol« na upravo lista. 4622

#### SPREJMEM HLAPCA,

vajenega vsega dela in vož-nje, treznega in poštenega. V. Grahor, trgovina, Pala. 4620

## Morske ribe

Brancini - Oradi - Barboni (veliki) - Zobaci - Raki - Sar-delice - Brodeto s polento v „GRAJSKI KLETI“

Spomnite se CMD

## Klobuke in športne čepice

najnovejših oblik in najboljši ka-kovosti vam nudi najceneje tvrdka

## Bogatai & Janc

Maribor, Gosposka ulica 3.